

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Imago Primi Saecvli Societatis Iesv

Bolland, Johannes

Antverpiae, 1640

Capvt Secvndvm. Societas vaticiniis prædicta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97844](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97844)

facrilegia & libidines suas, ire. Catholicos verò, auitæ Religionis tenaces, crudelissimè trucidabant, vt quibus æternam vitam auferre non poterant, hanc saltem eriperent. Nec ætati, nec sexui parcebant. Christiani sanguinis inundatione Regna integra cruentarunt. voluptas captabatur ex innocentium suppliciis, tam barbaris & horrendis, vt priscam tyrannorum immanitatem faciat mitem huius comparatio: vt quæ ad carnificinam tantam damnarentur, satis erat criminis Catholicum esse. Sed quid hæc refero, perinde ac si hæreseos sacrilega facinora vel summam numerari queant? desleri possunt, non narrari. E Saxoniam igitur pestis hæc prodiens Germaniam ferè totam occupauit: inde ad Aquilonem & Orientem conuersa, Daniam, Noruegiam, Sueciam, Gothiam, Pannoniam, Hungariam populabunda vastauit. Tum ad Occidentem & Meridiem pari celeritate delata, Galliam inuasit; Angliam deinde, Scotiam, Hiberniam, penitus funestauit. Ita ab vno Saxone temulento lacerata in membris suis Ecclesia, an opus non habuit auxilio nouo & robore, quo vel damna sua repararet, vel bacchantem illam furiam compesceret? Opus habuit profectò, & datum est tantò potentius, quantò clades erat nocentior. Ignatium cum Luthero commisit Deus, metuendum hosti aduersarium, quia profligatissimæ impietati, inuicta arma, Christianas virtutes obijcientem. Lutheri asseclis Societatem suam opposuit, quæ tantum flagitiorum horrorem, quantam hæresis scelerum licentiam, tantum amorem pietatis in terras & regna inueheret, quantum illa virtutis odium incautis populis instillabat: non minùs denique humanam salutem muniret, quàm illa affligeret. Satis vt appareat, deploratissimo illo tempore Societatem à diuinâ prouidentia excitatam; vt Ecclesia nouo præsidio aucta, tam ingentia stragis imminentis acceptæque damna feliciùs vel amoliretur, vel resarciret.

CAPVT SECVNDVM.

Societas vaticiniis prædicta.

VT imminentes populis clades, ita magnas felicitates Deus orbi frequenter prænuntiat prodigijs, signis, vaticinijs: illas, vt impios metu potiùs emendet, quàm pœnâ, & exitium in salutem vertat, has, vt soletur bonos, & æumnarum acerbitates, quæ illos vrunt, mitiget, ac posteritatis gaudia cum illis communicet. Certa siquidem meliorum spes à præsentis malorum sensu furtim abducit animos; & quæ tempore separata sunt, plenâ voluptatis cogitatione iungit, vt sæpè non minùs iuuent expectata, quàm accepta delectent. Nec minùs posteris duplicatur gaudium, cum quod amant, id antequam esset, Deo peculiariter curæ fuisse intelligunt; seque eo bono plenè frui, cuius solâ expectatione maiores illorum votoque gaudebant. Crescit etiam à vaticinijs, rerum quæ sic prædicuntur, maiestas & reuerentia. Quis enim dubitet de illarum sanctitate, quas Veritas ipsa antè laudat, quàm teris ostendit? Cerrè diuinum quiddam eis inesse oportet, quæ etiam ante

H origi-

originem suam à Numine quodammodò consecrantur & commendantur posteritati priùs, quàm vel illæ vel posteritas esse ceperunt. His adde, huiusmodi vaticinia amoris quædam esse eaque perspicua signa: qui, si exilis est, celare se potest; immensus, erumpit, nec arcanorum patiens est. CHRISTVS igitur, quia Ecclesiam suam tenerissimo sponsi amore diligit, non sustinuit Societatem suam suppetias illi laturam tam diu occultare, donec eam orbi daret. Prælibandum erat sæculis prioribus illius gaudium. Sed futurorum prædictiones quàm veræ, tam obscuræ: neque aliter ferè lucem solent accipere, nisi ab euentis, quæ prænuntiata fuisset, nullum ipsa dubitationi locum relinquunt, cum omni ex parte vaticiniis suis respondent. Quàm apertè, quàm non inuolutè (vt nobis iam videtur) & sine ambagibus locuti sunt Vates de venturo in orbem humanæ salutis assertore CHRISTO? Eum omnes canebant, promittebant, & ceu præsentem penè certatim deprædicabant. Viuis adeò illum coloribus Isaias depinxit, vt rerum gestarum historiam scripsisse potiùs, quàm quosdam spei tantùm radios strictim velut per nubem emicantes, vt Vatribus mos est, ostendisse videatur. Quàm tamen omnibus qui illum antè legebant, visus est obscurus? *Obsecro te*, inquit ille, *de quo Propheta dicit hoc? de se, an de alio aliquo?* Potèstne inuolutius aliquid esse, magisquè cæcum, quàm si non appareat, quo de homine, aut quâ de re sit sermo? Apostolis, quos ipse Seruator tam diu, tamquæ accuratè erudiuerat, non intelligebantur Scripturæ (sic Hebræi vocabant sacra Vatum volumina) donec infuso de celo Spiritu, eorum ingenio quasi accensâ per noctem face præluxisset. Quid, quòd Pontifices ipsi, quibus incumberat diuina oracula interpretari, longè sibi alium Messiam, moribusquæ & apparatu à CHRISTO planè diuersum, finxerant & expectabant? Et quamquam, vt diuinæ legis ac voluntatis interpretes, veteraque euoluerent, ac noua effarentur; se tamen, vt Caiphæ contigit, non capiebant ipsi, suaquæ illos oracula fallebant. Adeò quasi obscurâ sub nube occultari solent, quæ venientes anni affusâ euentorum luce paulatim euoluunt ac produnt; nec aliter ferè humanæ mentis aciem ludunt, quàm quæ oculis eminus obiecta, dubiâ sui specie illos quantumuis fixos intentosquæ fallunt. Moueri videas eminus quidpiam; sed simul, an seipso, an ab alio, ambigas: si edita quietaque stet moles, turrim te videre, an arborem, dubites: si progredi cernas, ob interual- lum tamen hominem à iumento sæpè non discernas, quamuis tam acutum videas quàm aut aquila, aut serpens Epidaurius.

Nos igitur, qui sacrorum voluminum arcanos sensus eminus tantùm, & oculis deficientibus sequimur, & ad quos temporum & æui vitio non omnes libri diuini peruenerunt, in tenebris versamur multò densioribus: ac tum demum vaticinia perspicimus, cum quæ ab illis eminus, & velut per nebulam ostentabantur, cominus tandem pulsâque nube propiùs intuemur. Tum verò iucundâ memoriâ repetimus, qualis antè res visa fuerit, quid dubios reddiderit, quidve latuerit, cur vsque adeò hallucinaremur. Sed vt eò veniamus, quò hæc tendunt; Sacra veteris æui oracula ideam quamdam Ecclesiæ descriptionemquæ exhibent, inde à CHRISTI aduentu, Regniquæ eius constitutione, pertinentem vsque ad

*sunt ob-
scura, &
ab euentis
lucem ac-
cipiunt.*

Ag. 2.

*Ecclesia à
Prophetis
descripta.*

ad sæculorum omnium decursum vltimamque metam; & in iis describunt tempora in quibus versamur. iubent enim Ecclesiam in primis securam esse de victoriâ, quamvis impietas omnibus inferorum armata furis, omnes in illam vires & rabiem effundat atque consumat. Videbitur quidem interdum iis tantum non succumbere: sed opportuno auxilio subleuabitur à Duce & Imperatore suo; & ex metu luctuque ita recreabitur, vt lacrymæ, quas dolor expresserit, gaudio manare pergant. Quemadmodum belli Ductores hostium consilia & conatus, quos per exploratores cognouerint, militibus solent exponere, ne ad impronisas irruptiones trepidi arma fortassis & animos abijciant; vtque periculis animosius occurrant ac resistent, eos propinquâ copiarum auxilium spe confirmare, certamque ab his victoriam polliceri: denique suum in illos commendare amorem, curam, liberalitatem; atque ita sæpè illos accendere, vt à periculis ipsis & cladibus animos sumere videantur. Eundem in modum Deus, qui Ecclesiam suam in hostico militantem, in aperta quandoque & extrema discrimina videt adducendam, spem eius certissimis erexit promissis, fore quidem vt acerrimè oppugnetur, & in magnas redigatur angustias; sed tandem vt causâ, ita bello victricem fore. Tempora, quibus superiore æuo affligebatur Ecclesia, iam tum Regio Vati ostendit, eiusque verbis præmonuit, non defuturos proditores suorumque defectores castrorum, qui ciuile quasi bellum per seditionem excitarent. Sed nonne promittit se laboranti pro voto subuenturum, profusâque in afflictos liberalitate semper vsurum? & cum *infirmabitur*, quæ opem ei ferat, opportunè conscripturum nouam, inuictique roboris legionem, quam ad eò suam suoque nomine volet appellari? Certè, qui sequentia vaticinij verba, quique quæ euenerunt expenderit; Societatem IESV laboranti Ecclesie, totque suorum defectionibus *infirmata*, in tempore submissam, non obscure fatebitur adumbratam. Cum enim ab armatâ perfidiâ cingeretur vndique & inuaderetur, & à suis, qui magno numero rebellabant, premeretur atque *infirmaretur*; an non Deus omnia in melius vertit, atque ex hac ipsâ secessione, mollibus & ignauis quasi relictis, illam longè fecit illustriorem ac valentiorè? quippe spurix illi, deliciisque fractæ, & se tantum corporaque sua curantium turbæ substituit Societatem, legionem illam suam; quæ & eius vestigiis quàm proximè conaretur insistere, & hostibus intrepidè se opponeret. Obscuritatem sententiæ Davidis faciebat vocabulum Hebræum *חַיִּית* *haiath*, quod quidem cohortem siue societatem significat; ob nominis tamen ambiguitatem, vt facile fit, Interpres verterat in vocem *animalia*: quâ versione nihilominus positâ, adhuc eodem spectare potest oraculum, vt eleganter demonstrat Velasquez noster. Sed res adhuc absens, aciemque dubiam subterfugiens, illud haud paulò reddebat obscurius. Euenta cum vaticinio conferamus. Quàm longè pater ad Orientem Asia, quàm latè ad Occidentem America excurrit, quàm vasta ad Meridiem protenditur Africa, per tam immensa terrarum spatia verus Dei cultus pridem exoleuerat. in Europâ, parte orbis minimâ, supererat Ecclesia; sed seditione belloque intestino miserè

*Præmonita
de pericu-
lis, sed se-
curitate de
victoriâ
confirma-
ta.*

Psal. 67.

*Societas
IESV Ec-
clesia labo-
ranti pro-
missa.*

*Tom. 1. in
Epist. ad
Philip. c. 2.
annot. 9.*

lacerabatur, cum Deus opem illi ab ævo promissam ferens, iussit *animalia sua habitare in ea*, siue, vt sonat Hebræa vox, Societatem suam, cohortem suam, legionem suam, iussit *habitare in ea*. Cum audis *animalia sua* in auxilium mittere, an equos generosum animal, an elephantos ingeniosam belluam, & militiæ idoneam, an tigrides, an leones, & si quæ sunt his aut ferociiores aut fortiores feræ, missurum in hostes arbitraris? id si opinaris, procul aberras à vero. *Sua animalia* suos vocat milites, quorum robur & virtutem apud alium Vatem animalium notis figurisque descriperat: non aliter quàm Seraphim & Cherubim, summos felicissimosque militiæ cælestis Principes, animalium similitudine adumbrauerat. Ita se Numen captui nostro accommodat: vt, quæ sensibus nostris subducuntur, aliquã tamen ratione intelligamus. Sed quæ & qualia facit *sua illa animalia*? Videamus enim, an Sociis IESV nomen hoc conuenire possit. Dat animalibus suis *frontes quatuor*, vt in omnem mundi regionem non per interualla, sed eodem simul tempore oculos circumquaq; defigant. *Vnumquodque*, inquit, *ante faciem suam gradiebatur*. hoc est, gradiebatur quã facies spectabant; spectabant autem in omnem simul partem. Non igitur Europæ tantum legionem illam suam quasi præsidium imposuit, sed in hostem toto orbe sparsum emisit; non tantum sollicitus seruare conuulsæ Ecclesiæ reliquias, sed etiam oppressa reliqui orbis Regna ab immani tyrannide & barbarie liberare. Agnoscisne igitur in animalibus his Societatem? de quã Pius Pontifex, *Non contenti*, inquit, *terrarum sinibus*, vt quorum animis & virtuti vnus orbis non sufficeret, *vsque ad Orientales & Occidentales Indias* quasi novos mundos penetrarunt. Sed cur? an vt aurum inde gemmasque, & incognitas merces reportarent? *Perque eorum*, inquit, *spiritualia exercitia etiam Regna ipsa fidem CHRISTI agnouerunt*. Vix egressi erant ad bellandum *bella Domini*, cum Regna integra ditioni Regis sui CHRISTI subiecerunt. *Ite*, inquit Isaias, *Angeli veloces*. Militiam hanc iisdem titulis ornat eodemque honore, quo cælestem: modò *animalia*, modò *Angelos*, mox alio compellabit nomine. *Ite*, inquit, *Angeli veloces*. magnum in celeritate solet esse momentum. *Ite ad gentem conuulsam & dilaceratam*, ad regiones ab idololatriâ & hæresi luctuosissimè vastatas, pridem rescissas ab Imperio meo & auulsas. *Ad populum terribilem, post quem non est alius*. ad Iapones & Sinas, vbi continget vobis victoria, sed non incruenta. Rigandi sunt agri illi vestro sanguine, vt in iis palmæ vestræ laureæque victrices lætius crescant. Seuient in vos qui populum istum meum *conculcauerunt*. Sed ne palmam in manibus vestris timor infringat: audete modò vincere. Si tantum pugnaveritis, vel cadendo vincetis. *Ite*, & longâ spe propè fractum populum, ac diurnæ tyrannidi miserè intabescens, in libertatem vindicare. *Ite* per ignota præcis maria, & ceu *nubes* per orbem circum vndique *volate*. Nulla vos moretur corporis curandi, nulla commensus cura. Quos olim mihi *sine sacculo & perâ*, nullius rei penuria à gloriosissimis expeditionibus retardauit. Neque vos detineant eiusmodi onera & sarcinæ, impedimenta potiùs, quàm subsidia militiæ meæ. Accepto imperij signo, *ite, volate*; & vt grauidæ *nubes* doctrinam vestram vsque

Societatis
descriptio.

Pius V. in
Bull. Societ.
p. 111.

Societas
prædicta
ab Isaiâ
Prophetâ.
Isaiâ 18.

in vltimas infulas effundite; mei que amoris obsequiis velut culturâ fementem, quam facitis, fouete.

Hæc ego, quia magnifica & augusta, verecundarer Societati adscribere; nisi opera Dei manifestare, non tam nobis gloriosum esset, quam illi; & si quæ dico, à me essent inuenta. Sed cum ab incorruptis grauiusque auctoribus, Benzonio, Lunnio, Bozio, & Vlyse Aldrouando aliisque, Societati tribuantur, cur fas non sit eorum iudicium sensumque sine inuidiâ referre?

Habuit etiam Vates suos Ecclesia, postquam ex vetere illâ Iudæorum in augustiorem Deoque magis dignam speciem à CHRISTO est renouata: quos inter primus & vnus ferè celebratur Ioannes, Apostolus idem, & sacræ Historiæ accuratissimus scriptor. Is in eo libro, quem scribit de rebus quas in Ecclesiâ euenturas à Deo acceperat, vidisse se ait stellam de cælo cadentem, cum quintus Angelus tubâ cecinit. Quid, obsecro, dici poterat ad rem nostram aut opportunius aut euidētius? Ecclesiam cælum, Doctores stellas, Angelos ductores Ordinum & Ecclesiarum rectores, quasi sacris notis designari nemo nescit, quicumque vel mediocriter in sacris Litteris est versatus. Hinc aliquot antè sæculis, velut in re minimè dubiâ, minimeque obscurâ, S. Thomas Aquinas, aut, vt alij, Anglicus, quatuor Angelis quatuor Prædicatorum Ordines, qui suâ ætate florebant, designatos ait. De quinto sic interpretatur dicam, an vaticinatur? *Alium ait Prædicatorum Ordinem excitatum iri, cum alia fuerit hæresis exorta.* Quidquàmne vel à nobis, qui prædicationem euentu comprobata vidimus, dici posset apertius? Orta est hæresis, cum *stella de cælo cecidit*, cum Doctor Lutherus ab Ecclesiâ secessit. Quid censeris, Pannoni, tuque Bellarmine, viri sacrarum Litterarum peritissimi? De Ecclesiâ, inquit, & cælesti Religionis vitâ, repente & horribili casu Lutherus in terram decidit, factus de Sacerdote profanus, ex paupere locuples, ex cælibe & continente maritus & adulter: humilem cellam in palatium, sacram & pannosam vestem in vanam & mollem, victum tenuem & parabilem vertit in lautitias & cupedias: quique propter CHRISTVM agros, nummos, liberos, vxorem contempserat; iterum vxoris, liberorum possessionumque causâ CHRISTVM reliquit, & Christianam libertatem in libidinum licentiam commutauit. *Cecidit igitur stella*, erupitque ex inferis hæresis, cum Ignatius, & ille quem ducebat Ordo, *tubâ cecinit*, diuini que Verbi præconium quaquauerfus cœpit extollere. Quisquàmne igitur dubitabit, an magnum illud fuerit bonum, quod Ecclesiæ vastitatem suam lugenti, & extremis cum periculis confligenti Deus promisit? quod oraculis toties reperitis, quod verbis tam amplis tamque magnificis commendauit? Ingens profectò discrimen fuit, quod à tam infami ruinâ stellæ de cælo cadentis adit. Quippe data erat stellæ caducæ *clauis putei abyssi. Et aperuit puteum abyssi: & ascendit fumus putei, sicut fumus fornacis magnæ: & obscuratus est sol & aer de fumo putei.* Numquid enim hi quinti Euangelij buccinatores, diuini cultus puræque religionis lucem, quam extinguere non potuerunt, errorum caligine velut denso fumo inuoluerunt; adeoque Solem ipsum iustitiæ Deum proie-

Benzon. lib.
1. de Iubil.
cap. 8.
Io. Freder.
Lunn. lib. 2.
Corn. à La-
pide in Isa.
cap. 69.

Societas
prænu-
tiata à
S. Ioanne
Euangel.

In cap. 9.
Apocal.

Apud Ofor.
Tom. 4.
Conc. 1.
Bellarm.
Præfat. ad
Tom. 3.

Plal. 70.

Etissimâ viuendi licentiâ, velut obiectâ nube, ita obscurare conati sunt, perinde ac si omnino non esset? Sed nolo tam funesto argumento ingentis, quo clades illa abundè pensatur, solatij sæcularem hanc fœdare lætitiâ. Est profectò vnde laudemus Dei benignitatem vigilemque curam, qui fuit in necessitate *adiutor fortis*; iacturamque illam nouo multiplicique cælorum ornatu ita solatur, vt vitiatum Ecclesiæ noxiumque germen videri possit amputasse, cuius loco succrescerent noui furculi, latissimâ foliorum vmbra, & mox fructuum copiâ exuberaturi; aut certè eradicatæ labruscæ feracem præstantium racemorum vitem substituisse.

Predicta etiam Societas à S. Vincentio, Tract. de Vit. spirit. cap. 19.

Et à Ioachimo Abbate. Benzon. ex Ioach. Abb. c. 10 & 14. in Apoc. Ioach. c. 13.

Idem cap. 1. in Ierem.

Idem in c. 14. Apoc.

Sed non contentus promissione semel factâ, sicut olim omnibus oraculis, vsque ad designata & loca, & tempora, & hebdomadas, Filium venturum canebat; imò illo ipso tempore quo venerat, cum per Pontifices indicabat, cum Herodi responsum est quo loco nasciturus esset: ita modò hanc Filij sui Societatem, vsque ad ipsa ferè tempora quibus est nata, Ecclesiæ suæ promittere non cessauit. Ego verò medij temporis vaticinia non exponam vberius, quæ partim ex S. Vincentio commendat atque explicat Orlandinus, partim ex Ioachimo Abbate plurima præclarissimaque adfert Benzonius. Nimis enim magnifica sunt & illustria, quàm vt à nobis sine verecundiâ possint fufius referri. quæ quidem nisi publica essent, & aliquot etiam sæculis ante Societatem conditam in lucem edita, suspiciouem mouere possent, non iam tum pronuntiata, sed postea fuisse excogitata; adeò manifestè Societatem non quasi futuram, sed velut præsentem, nec minùs æuo illi quàm nostro notam describunt. *Venturum enim aiunt nouum Ordinem & Religionem Doctorum, designandum ab IESV, qui ita Clericorum sit, vt complectatur etiam laicos Religiosos, qui clareat sexto Ecclesiæ tempore, atque in fine mundi; cumque fore & Apostolicum, quique peculiariter subist obedientiæ Summi Pontificis, & eruditum, qui tumidis magistris (verba sunt Vatis) studiis suis silentium imponat. Quàm hæc plana, quàm aperta, quàm Societati propria! numquid enim Ordo est Clericorum, qui & adiutores habet laicos? Quàm multis errorum magistris eruditione suâ scriptisque silentium imposuit? Sed quis ferat à nobis dici, quòd iidem dicunt Auctores; Ordinem illum à *spiritus libertate*, & *Dei erga illum fauore præcipuè commendandum? perfectione alios omnes superaturum, & instar Beniamini præ ceteris à Deo diligendum? illius operâ Pontifices potituros pace? Ordinem hunc iustorum futurum, cui datum sit perfectè imitari vitam Filij hominis, collecturosque in aream Domini ultimam messem? qui dicantur sedere super nubem propter contemplationem: futurum denique Ordinem perfectorum virorum, seruantium vitam CHRISTI & Apostolorum?* & id genus plura; quæ tamen à Benzonio & aliis Societati IESV attribuuntur. Faxit Deus, vt hæc tam præclara encomia factis repræsentet Societas.*

Pauca nunc libet recensere, quæ sub ipsum Societatis ortum edita sunt oracula; quò propinquiora, eò etiam apertiora: perinde ferè atque aurora, à sole iam vicino plus lucis mutuata, sublustrî nocte haud paulò est clarior. Obiit Mediolani annis ante Societatem conditam circi-

circiter quindecim Archangela Panigarola, Cœnobij S. Marthæ, cui præfuit, Religioſa, magnæ virtutis mulier. Huic ferunt Diuos sæpè ſpectabiles ſe obtuliſſe, & familiariter cum eâ ſermocinando futura multa prædixiſſe. Fortè imploranti ſubſidium pro Eccleſiâ, quam peccandi impudentia, & ex hac ſenſim naſcens hæreſis miſerè ibat infeſtatum, diuinitus reſponſum eſt, appetere iam tempus illud, quo Eccleſiæ toto orbe laboranti ſuccurreretur, per Sacerdotes Apoſtolicos de Societate I E S V. Hoc Diuûm monitu mirè ſolata ſuas Archangela, deceſſit. Maria deinde Arconata, Monafterij eiufdem Antiftita, certas preces Virginitatis ſuis indixit, quibus Deum tam felicitum temporum accelerationem quotidie flagitarent. Anno tandem 1564. S. Carolus Borromæus in Paſtoralis curæ ſubſidium impetrauit Benedictum Palmium, *eloquentem* (vt Gluffianus) & *zeli pleniffimum concionatorem Societatis I E S V, cum alijs ſodalibus, quorum Ordinem optabat Mediolani ſtabilire.* Horum aduentu & nomine cognito, ſacræ illæ Virgines, apud quas recens adhuc erat Archangelæ memoria & vaticinatio, rem omnem Palmio expoſuere, & publicis poſtmodum litteris ad Claudium Aquauiuam Societatis I E S V Præpoſitum Generalem datis, Antiftitam ſuam annis ſuperioribus de propinquo Societatis ortu ac virtute, ita, vt dictum eſt, vaticinatam eſſe teſtificatæ ſunt. Par fuit huic altera prædictio, æquè recens.

Franciſcum Xauerium Pariſiis ſplendidè nimis ac magnificè viuentem parens domum reuocare decreuerat. Odorata conſilium parentis, Franciſci ſoror, Diſcalceatarum Antiftita, virgo ſanctimoniâ inſignis, Iaſo Patri perſuaſit, ne ſumptui parceret: quippe illum à Deo noui Orbis vltimique Orientis Apoſtolum deſtinatum. Exſtant hæ litteræ in Xauerio caſtello teſtes vaticinationis; cuius euentus tam orbi eſt notus, vt nullam eius partem lateat. Nec Belgium hoc noſtrum eiufmodi oraculis non gloriatur.

Erat Arnhemij Reinolda vidua opinione ſanctitatis inclyta. Huic Deus aperuit Religionis & bellorum calamitates, Germaniæ ac potiffimum Belgio imminentes. Sed, armis vtcumque poſitis, Religionem quoque Catholicam per nouum Religioſorum Presbyterorum Ordinem inſtauratum iri. Hoc Numinis oraculum Reinolda ſex ante natam Societatem annis in coronâ propinquorum expoſuit, vt latiùs Libro ſexto huius Operis explicabitur. Sed quia è pluribus Europæ regionibus ſingula referre ſcriptionis huius anguſtiæ non permittunt, traicere placet in alium Orbem.

Societas noſtra vt ſaluti fuit etiam Ethnicis, ita & illis multò antè fuit à Deo præmonſtrata. In vaſtiſſimis illis Paraquariæ prouincijs, tantam vbique inter barbaros memoriam veſtigiaque S. Thomæ Apoſtoli inuenere Socij, vt dubitari non poſſit, Apoſtolum iſtic olim fuiſſe. Sed nihil Chriſtianæ Religionis illic durauerat præter famam, Apoſtoli que & vaticinationis ab illo prolata memoriam. Prædixerat iam tum, poſt multa ſæcula Sacerdotes ſibi in Apoſtolico munere aliquando ſucceſſuros, qui eadem, quæ tunc ipſe, poſteros docerent; qui que, vt ipſe, cruces manu geſtarent. Viſa in manibus noſtrorum crux, quam horum ignari pro ſcipione geſtabant, & ſubſecuta Euangelij explicatio, barba-

ris

Prædicta etiam ab Archangela Panigarola & alijs. Sacchin. Hiſt. Societ. Tom. 2. l. 7. num. 36.

Ioan. Petr. Gluff. l. 1. Vitæ c. 9.

Turfell. Vitæ S. Xauer. l. 1. c. 2.

Rader. in Vitâ P. Caniſij l. 1. c. 1.

Ann. Paraq. 1626. & 1627. fol. 109.

ris fidem fecit, nostros esse eos, quos Apostolus olim venturos promiserat. Oraculum ipsi à maioribus longâ serie acceperant. Nec vanum commentum esse creditum fuit, cum per disjunctissimas nationes, quas inter nec esse nec esse potuit commercium, ab omnibus idem prorsus vaticinium celebraretur. Hæc in Occidentis Indiâ.

An. Æthiop.
1625. f. 217.

In Æthiopiâ ferunt quemdam ope nostroꝝum CHRISTO adiunctum asseuerasse, sibi apud Galas (populus est Æthiopiæ præ ceteris barbarus) agenti ab incolis dictum: venturos eò breuî Sacerdotes albos, qui Æthiopiam errorum plenam, aliam legem essent edoçturi.

Ribera in
Vit. S. Teref.
l. 4. c. 5.

Plura non recensco, ne copia pariat fastidium. illud tamen tacitus præterire non possum, quod euentu suo comprobandum, vt cetera, confidimus. S. Terefiæ rerum caelestium contemplationi suauiter intentæ oblata species Sociorum IESV, candida in celo vexilla manu gestantium. Quod spectaculum magnâ voluptate intuenti, Quid si scires, inquit CHRISTVS, quantum opis olim ab his ferendum sit Ecclesiæ? Atque hoc idem illud est quod Ioachimo Abbati visum fuit. Sed spes tanta bonis erit solatio, nobis verò stimulo, vt virtutem paremus, ac animos, hac Dei militiâ & Societate in vltimo rerum discrimine hosti obiiiciendâ dignos.

CAPVT TERTIVM.

IESVS primus ac præcipuus auctor Societatis.

IESVS
primus au-
ctor So-
cietatis.

Societas IESV, vt à S. Ignatio de Loiolâ non ducit nomen, ita neque originem primam. & aliud sentire aut loqui, nefas. Neque hæc filiorum in Parentem est iniuria, honorem illi suum abrogantium, sed sinceritas iudicio illius & veritati subscribentium. Quippe Societas IESV humanum inuentum non est, sed ab illo ipso profectum, cuius nomen gerit. Ipse enim IESVS illam viuendi normam, ad quam se dirigit Societas, suo primùm exemplo, deinde etiam verbis expressit. Vota siquidem illa, quæ sunt nexus & velut anima Religionis, Apostolis suis ac Discipulis primus proposuit, persuasitque. Quæ res cum è DD. Augustini, Hieronymi, Thomæ, principum Theologorum, sententiâ tam sit manifesta, vt in dubium vocari non possit, quid causæ est, cur non & Religiosos Apostolos fuisse, & vitam Religiosam vt à CHRISTO primùm traditam, ita ab Apostolorum Societate primùm acceptam cultamque fuisse fateamur? Idem æquè certò affirmare licet de Clero illius ætatis fermè vniuerso, qui ad Apostolorum exemplar totus instituebatur. neque verosimile est hanc Religionem cum Apostolis extinctam intercidiisse; sed continuâ successione in eorum Discipulis fuisse propagatam. Dubitare de hac re non finit Possidonius in Vita S. Augustini, quem refert *mox à sacerdotij Ordine suscepto intra Ecclesiam instituisse Monasterium, & cum Dei seruis viuere cepisse secundum modum & regulam sub sanctis Apostolis constitutam*. Sic Possidonius.

Sed, quod ad faciendam fidem satis est: hæretici Apostolos his votis obstrictos fuisse negant; neque castè vixisse, etiam postquam CHRI-

STVM